

Tarybos išvados dėl sporto srities savanoriškos veiklos vaidmens skatinant aktyvų pilietiškumą

(2011/C 372/06)

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

PRIMINDAMA:

- 2003 m. gegužės 5 d. Tarybos ir Taryboje posėdžiavusių valstybių narių vyriausybės atstovų bendrą pareiškimą „Socialinė sporto vertė jaunimui“⁽¹⁾,
- 2009 m. lapkričio 27 d. Tarybos sprendimą dėl Europos savanoriškos veiklos, kuria skatinamas aktyvus pilietiškumas, metų⁽²⁾, kuriame pabrėžiami šie tikslai:
 - siekti sukurti aplinką, kuria įgalinama vykdyti savanorišką veiklą ES ir kurioje šiai veiklai sudaromos palankesnės sąlygos,
 - įgalinti savanorių organizacijas ir gerinti savanoriškos veiklos kokybę,
 - atlyginti už savanorišką veiklą ir ją pripažinti,
 - didinti informuotumą apie savanoriškos veiklos vertę ir svarbą,
- 2010 m. lapkričio 18 d. Tarybos išvadas dėl sporto vaidmens kuriant ir plėtojant aktyvią socialinę įtrauktį⁽³⁾,
- Komisijos komunikatą Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „ES lygmens veiksmų sporto sektoriuje svarbos didinimas“⁽⁴⁾ ir 2010 m. studiją „Savanoriška veikla Europos Sąjungoje“, kuriuose pateikiami duomenys apie didelę sporto srities savanoriškos veiklos įvairovę ES ir daug dėmesio skiriama teisinėms nuostatomis bei finansavimo šaltiniams šioje srityje, taip pat atkreipiamas dėmesys į savanorių mokymo poreikį,
- Komisijos komunikatą Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „ES politika ir savanoriška veikla. Tarpvalstybinės savanoriškos veiklos pripažinimas ir skatinimas ES“⁽⁵⁾,
- 2011 m. gegužės 20 d. Tarybos ir Taryboje posėdžiavusių valstybių narių vyriausybės atstovų rezoliuciją dėl 2011–2014 m. Europos Sąjungos darbo plano sporto srityje⁽⁶⁾,
- 2011 m. spalio 3 d. Tarybos išvadas dėl savanoriškos veiklos vaidmens socialinėje politikoje⁽⁷⁾,
- 2011 m. rugsėjo 13–14 d. Varšuvoje (Lenkija) įvykusią ekspertų konferenciją „Nuo savanoriškos veiklos prie lyderystės sporte“, kurioje ypač daug dėmesio buvo skirta šioms klausimams:
 - svarbių sporto renginių reikšmei, su jais susijusiam paveldui ir patirčiai bei tam, kaip visa tai vėliau gali būti panaudota kasdienėje sporto srities savanoriškoje veikloje,
 - galimybės panaudoti jau sukurtas savanorių grupes įdarbinimo būsimiems sporto renginiams procese,
 - poreikiui skatinti sporto srities savanoriškos veiklos vertės pripažinimą ir patvirtinimą,
 - poreikiui skatinti abipusį mokymąsi ir keitimąsi geriausios praktikos pavyzdžiais.

PRIPAŽIŠTA, KAD:

1. Deramai atsižvelgiant į padėties atskirose valstybėse narėse ypatumus ir visų formų savanorišką veiklą, sąvoka „savanoriška veikla“ reiškia visų rūšių savanorišką veiklą (formaliąją, neformaliąją ar neoficialiąją), kurią asmuo vykdo savo noru, pats ją pasirenka, vadovaujasi savo motyvais ir nesiekia finansinės naudos. Ji naudinga pačiam savanoriui, bendruomenėms ir visai visuomenei. Be to, ši veikla – tai priemonė, kuria asmenims ir asociacijoms suteikiama galimybė atsižvelgti į žmoniškuosius, socialinius, kartų sąsajų ar aplinkosaugos poreikius ir susirūpinimą keliančius klausimus; ji dažnai vykdoma remiant ne pelno organizaciją ar bendruomeninę iniciatyvą⁽⁸⁾.

⁽¹⁾ OL C 134/5, 2003 6 7.

⁽²⁾ OL L 17, 2010 1 22.

⁽³⁾ OL C 326, 2010 12 3.

⁽⁴⁾ COM(2011) 12 galutinis.

⁽⁵⁾ COM(2011) 568 galutinis.

⁽⁶⁾ OL C 162, 2011 6 1.

⁽⁷⁾ Dok. 14061/1/11 REV 1.

⁽⁸⁾ 2009 m. lapkričio 27 d. Tarybos sprendimas dėl Europos savanoriškos veiklos, kuria skatinamas aktyvus pilietiškumas, metų, p. 1.

2. Savanorišką veiklą reikia aiškiai skirti nuo apmokamos darbinės veiklos; ji pastarosios jokių būdu neturėtų pakeisti⁽¹⁾. Šia veikla neturėtų būti kartojami apmokamame ir neapmokamame darbe pasitaikantys lyčių nelygybės atvejai; ja negali būti skatinamas darbuotojų darbo laiko trumpinimas arba jų pašalinimas iš darbo rinkos.
3. Savanoriška veikla negali pakeisti bendros valstybės atsakomybės užtikrinti ir suteikti ekonomines, socialines bei kultūrinės teises.
4. Siekiant užtikrinti, kad būtų vadovaujamosi teisinės valstybės principais ir visapusiškai laikomasi asmens neliečiamybės principo, savanoriškai veiklai turi būti taikomi galiojantys teisės aktai, o ją vykdant turi būti visiškai užtikrinamos visuotinės ir pagrindinės teisės bei laisvės.

MANYDAMA, KAD:

1. Sportas yra didžiausias pilietinės visuomenės judėjimas ES. Ne pelno veikla ir savanoriška veikla grindžiamos struktūros yra viena iš pagrindinių sąlygų sporto srities veiklai daugumoje valstybių narių vykdyti.
2. Sporto srities savanoriška veikla – viena iš patraukliausių ir populiariausių socialinės veiklos rūšių Europoje; ji yra sporto socialinio paveldo dalis. Sporto renginių, įskaitant profesinių ir komercinių sporto organizacijų renginius, organizavimas bei daugelyje valstybių narių vykdoma kasdienė sporto srities veikla priklauso nuo savanorių ir savanoriškos veiklos.
3. Sporto srities savanoriška veikla prisidedama prie aktyvaus pilietiškumo ir prie įvairios socialinės bei kultūrinės kilmės piliečių integracijos, nes universalioji sporto kalba užtikrinamas geresnis tarpusavio supratimas ir pagarba, ji padeda įgyvendinti pagrindines Europos Sąjungos vertybes ir principus, būtent: solidarumą, tvarų vystymąsi, žmogaus orumą, lygybę ir subsidarumą, taip propaguojant europinę tapatybę.
4. Dalyvaujant sporto srities savanoriškoje veikloje piliečiai įgyja naujų gebėjimų, tuo, be kita ko, gerindami savo įsidarbinimo galimybes bei stiprindami savo priklausymo visuomenei jausmą; tai gali būti akstinas socialinėms permainoms.
5. Sporto srities savanoriška veikla gali būti prisidedama prie socialinio kapitalo didinimo ir stiprinimo plėtojant pasitikėjimą ir bendradarbiavimą grindžiamą socialinį tinklą.
6. Sporto srities savanoriška veikla propaguojamos pozityvios socialinės nuostatos, grindžiamos sporto suformuotomis vertybėmis, kaip antai:
 - sąžiningos varžybos,
 - komandinis darbas,
 - atkaklumas,
 - atsakingumas,
 - lyderystė,
 - tolerancija,
 - pagarba kitiems ir
 - gebėjimas įveikti sunkumus.
7. Sporto sektorius ir sporto srities savanoriška veikla valstybių ekonomikoje sukuria pamatuojamą ir didelę ekonominę bei socialinę vertę, taip pat gali skatinti ekonomikos augimą ir didinti užimtumą visoje Europos Sąjungoje.
8. Skatinant plėtoti sporto srities savanorišką veiklą siekiama Europos savanoriškos veiklos metų (2011 m.) tikslų ir toliau siekiama Europos kovos su skurdu ir socialine atskirtimi metų (2010 m.) tikslų, taip pat prisidedama prie Europos aktyvaus senėjimo metų (2012 m.) tikslų.
9. Sporto srities savanoriška veikla gali būti akstinas vystyti ir propaguoti fizinę veiklą visais lygiais, kartu didinant piliečių gerovę ir mažinant sergamumą su gyvenimo būdu susijusiomis ligomis.
10. Sporto srities savanoriška veikla svarbi kaip prie piliečių judumo prisidedantis veiksnys, nes ja didinama kompetencija ir patirtis vykdant su sportu susijusią veiklą kitose valstybėse narėse, formuojama europinė tapatybė bei propaguojamos ES vertybės už jos ribų.
11. Sporto srities savanoriška veikla gali padėti siekti bendrą strategijos „Europa 2020“ tikslų, nes dėl jos didėja judumas; be to, šia veikla didinama įsidarbinimo galimybės, gerinama visuomenės sveikata, propaguojama socialinė įtrauktis, švietimas ir aktyvus senėjimas.

⁽¹⁾ 2007 m. gegužės 16 d. Tarybos ir Taryboje posėdžiavusių valstybių narių vyriausybės atstovų rezoliucija dėl jaunimo savanoriškos veiklos bendrų tikslų įgyvendinimo, OL C 241, 2008 9 20, p. 1.

ATSIŽVELGDAMA Į TAI, PRAŠO ES VALSTYBIŲ NARIŲ IR SPORTO SRITIES SUINTERESUOTŲJŲ SUBJEKTŲ VEIKIANT SAVO KOMPETENCIJOS SRITYSE IR PAISANT SPORTO ORGANIZACIJŲ SAVARANKIŠKUMO:

1. Sukurti palankias sąlygas sporto srities savanoriškai veiklai plėtoti visų pirma remiantis tuo, kad:
 - valstybės narės ir sporto organizacijos keičiasi geriausios praktikos pavyzdžiais,
 - paisoma sporto organizacijų savarankiškumo, kartu užtikrinant tinkamą paramą šioms organizacijoms valstybių narių lygiu,
 - atsižvelgiama į poreikį užtikrinti, kad sporto srities savanoriams būtų teikiamas būtinas mokymas ir sudaroma galimybė saugiai naudotis savanoriškos veiklos teikiamais privalumais.
2. Prisidėti prie teigiamo sporto srities savanorių ir sporto srities savanoriškos veiklos įvaizdžio propagavimo.
3. Sporto srities savanorišką veiklą laikyti svarbia priemone gebėjimams ir įgūdžiams gerinti. Tuo tikslu reikia:
 - imtis atitinkamų veiksmų gebėjimams ir įgūdžiams, įgytiems iš su sporto srities savanoriška veikla susijusios neformaliojo ir neoficialiojo mokymosi patirties, nustatyti bei iširti galimybes juos labiau pripažinti ir patvirtinti nacionalinėse kvalifikacijų sistemose, siejant tai su Europos kvalifikacijų sandara (EKS),
 - rengiant veiksmus siekti konsultuotis su sporto judėjimo ir savanoriškos veiklos organizacijomis.
4. Skatinti valdžios institucijų ir sporto organizacijų bendradarbiavimą vietos, nacionaliniu ir Europos lygiu, kad būtų sukurti bendrų problemų, su kuriomis susiduriama savanoriškoje veikloje, sprendimo tinklai.
5. Skatinti sporto srities savanorišką veiklą, kaip neformaliojo ir neoficialiojo mokymosi rūšį, kuri padėtų įgyti naujų įgūdžių ir gebėjimų, taip pat kaip sportininkų dviejų kryptių (kartu su formaliuoju švietimu) karjeros sudėtinę dalį.
6. Skatinti sporto srities savanorišką veiklą, pavyzdžiui, pradedant vykdyti viešųjų ryšių kampanijas informuotumui apie savanorius didinti ir teigiamoms nuostatomis jų atžvilgiu propaguoti.
7. Panaudoti savanorių, kurie dirba sporto renginių organizavimo srityje, potencialą ilgalaikeje veikloje visais sporto veiklos lygiais.

8. Išnagrinėti, kokia yra atlyginimo sistemos, kurią sukūrus būtų pripažįstami novatoriškiausi sporto srities savanoriškos veiklos projektai, galima pridėtinė vertė.

SKATINA ES VALSTYBES NARES IR EUROPOS KOMISIJĄ VEIKIANT SAVO KOMPETENCIJOS SRITYSE BEI LAIKANTIS SUBSIDIARUMO PRINCIPŲ IR ATSIŽVELGIANT Į SAVO INSTITUCINĘ STRUKTŪRĄ:

1. Siekti šalinti sporto srities savanoriškai veiklai išskylančias bereikalingas kliūtis, įskaitant bereikalingą administracinę našta.
2. Tirti savanoriška veikla grindžiamo sporto plėtojimą Europos Sąjungoje, be kita ko, atliekant jo ekonominio ir socialinio poveikio mokslinius tyrimus.
3. Dalytis žiniomis, patirtimi ir geriausios praktikos pavyzdžiais sporto srities savanoriškos veiklos srityje.
4. Nacionaline ir Europos sporto ir socialinių reikalų, švietimo bei užimtumo politika ir strategijomis propaguoti sporto srities savanoriškos veiklos plėtojimą.
5. Iširti galimybes, kaip sporto srities savanoriška veikla galėtų būti prisidėta prie ES lėšomis subsidijuojamų projektų, ir sukurti mechanizmus, kuriais būtų galima tinkamai įvertinti sporto srities savanorišką veiklą.
6. Prireikus, sporto srities savanoriškos veiklos klausimus įtraukti į įvairių ekspertų grupių, sukurtų pagal ES darbo planą sporto srityje, veiklą.
7. Skatinti plėtoti sporto srities savanorišką veiklą vykdant tarpsektorinį viešojo ir privačiojo sektorių subjektų bei pilietinės visuomenės organizacijų bendradarbiavimą sporto, sveikatos, kultūros, švietimo, jaunimo ir socialinės politikos srityse vietos, nacionaliniu ir Europos lygiu.

PRAŠO EUROPOS KOMISIJOS:

1. Skirti ypač daug dėmesio savanoriškai veiklai ir ne pelno organizacijų galimybėms naudotis naujos kartos ES programomis, nedarant poveikio deryboms dėl daugiametės finansinės programos.
2. Nustatyti sėkmę lemiančius veiksnius, geriausios praktikos pavyzdžius ir sritis, kuriose reikia glaudesnio bendradarbiavimo ES lygiu, įskaitant sporto srities savanoriškos veiklos plėtojimą išskylančias kliūtis.
3. Teikiant pasiūlymus dėl naujų ES teisės aktų įvertinti jų galimą poveikį sporto srities savanoriškai veiklai.